ДСВ

Еколошки покрет Оџака, Оџаци
Еколошко удружење „Да сачувамо Војводину“, Товаришево

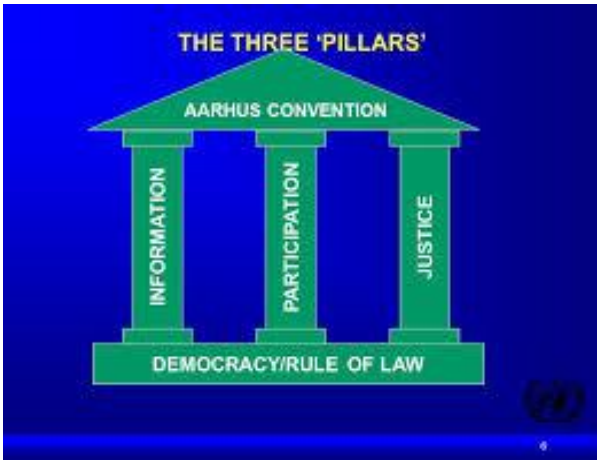

ПРИМЕНА АРХУСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ У ПРАКСИ

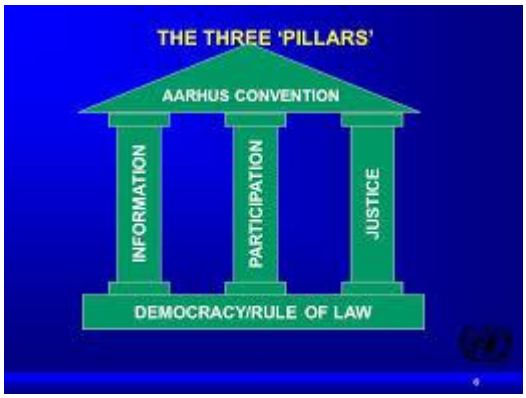

Издавање овог водича омогућено је финансијским средствима Министарства заштите животне средине и Општине Оџаци у оквиру ***ЈАВНОГ КОНКУРСА МИНИСТАРСТВА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА ДОДЕЛУ СРЕДСТАВА ЗА ПОДРШКУ ПРОЈЕКТИМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У 2018. ГОДИНИ***.

Мишљења и ставови изражени у овој публикацији искључива су одговорност аутора и сарадника и не представљају нужно званичан став Министарства заштите животне средине.

Примена Архуске конвенције у пракси

Оџаци, Товаришево
2018

УВОД

Поштовани еколошки активисти,

Од ратификације Архуске конвенције у Републици Србији протекло је девет година, али органи јавне власти грађанима и даље не обезбеђују све неопходне информације о животној средини, толеришу реализацију пројеката који могу имати значајан негативан утицај на животну средину - без учешћа јавности, и на разноразне начине покушавају да спрече остваривање права на правну заштиту у области заштите животне средине.

Од обавезе међусобне сарадње субјеката система заштите животне средине и обезбеђивања координације и усклађивања у доношењу и спровођењу одлука остало је само „мртво слово на папиру“.

Чувајући монопол у области вођења званичне политике заштите животне средине, Република Србија заинтересовану јавност маргинализује.

Држава је стала на страну „инвеститора“, несавесних инспектора и (не)одговорних лица у јединицама локалне самоуправе, као и носилаца правосудних функција којима достојност није јача страна.

За овакво стање одговорна је не само држава већ и организације цивилног друштва, које не користе постојеће инструменте за заштиту својих права и интереса.

По природи ствари, Архус центри би требали да имају водећу улогу у практичној примени Архуске конвенције, и да, на основу свог искуства, обавештавају и обучавају еколошка удружења за њену примену, али се стиче утисак да, на жалост, Архус центри нису оправдали сврху свог оснивања.

Управо из наведених разлога , Еколошки покрет Оџака (ЕПО) и Еколошко удружење „Да сачувамо Војводину“ (ДСВ) желе путем овог водича да укажу да постоје начини за ефикасно деловање у циљу остваривања права из Архуске конвенције.

Наглашавамо да водич пишемо на основу искуства из комуникације са органима јавне власти и да водич ни у ком случају не представља стручну литературу. Ово је покушај да помогнемо еколошким активистима да самостално, без адвоката, покрену одређене поступке. Наравно, много је боље ако се ангажује адвокат. Тада се поступак води стручније и ефикасније. Ангажовање адвоката за подношење захтева за покретање прекршајног поступка корисно је у смислу што судије знају да трошкови поступка (у које спадају и награде адвоката), уколико дође до застарелости прекршајног гоњења - падају на терет суда, тако да је и то начин да се суд „мотивише“ да ефикасније ради.

О АРХУСКОЈ КОНВЕНЦИЈИ

Архуска конвенција усвојена је 25. јуна 1998. године на 4. Министарској конференцији „Животна средина за Европу“, одржаној у данском граду Архусу - по коме је конвенција и добила име, под покровитељством Економске комисије Уједињених нација за Европу (UNECE).

Пун назив Архуске конвенције је: КОНВЕНЦИЈА О ДОСТУПНОСТИ ИНФОРМАЦИЈА, УЧЕШЋУ ЈАВНОСТИ У ОДЛУЧИВАЊУ И ДОСТУПНОСТИ ПРАВОСУЂА У ПИТАЊИМА КОЈА СЕ ТИЧУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.

Државе потписнице Архуске конвенције и државе које су ратификовале Архуску конвенцију у обавези су да учине доступним информације од значаја за животну средину, омогуће представницима јавности да учествују у доношењу одлука и обезбеде им адекватну правну заштиту у случају непоштовања ових права, а све у циљу давања доприноса заштити сваког појединца садашњих и будућих генерација на живот у животној средини адекватној његовом здрављу и благостању.

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (ратификовала Архуску конвенцију) 12. маја 2009. године („Сл. гласник РС – Међународни уговори”, бр. 38/09).

Интегрални текст Архуске конвенције на енглеском и српском језику можете преузети са адреса:
http://www.aarhussu.rs/docs/tina_arhuska_26_12_2007-1.pdf или
http://www.ekoregistar.sepa.gov.rs/doc/konvencija.pdf

У Републици Србији не постоји посебан закон којим се уређује примена Архуске конвенције, нити постоји законски основ којим се у Републици Србији обезбеђују услови неопходни за усклађивање са захтевима конвенције.

Неколико закона који се тичу животне средине, од којих су неки „хоризонтални закони“ којима се уређују међуресорна питања, а други „секторски“, усвојени су у периоду од 2004. до 2010. године.

Архуска конвенција се не спроводи непосредно, већ кроз примену прописа из области заштите животне средине (нпр. Закон о заштити животне средине, Закон о процени утицаја на животну средину, Закон о стратешкој процени

утицаја на животну средину, Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања, Закон о управљању отпадом, Закон о амбалажи и амбалажном отпаду, Закон о заштити од јонизујућег зрачења и о нуклеарној сигурности, Закон о заштити од нејонизујућег зрачења, Закон о заштити од буке у животној средини, Закон о заштити природе и други), као и кроз примену других прописа (Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Закон о општем управном поступку, Закон о управном спору, и други).

Контрола спровођења обавеза из Архуске конвенције спроводи се кроз контролу спровођења наведених закона, у делу у ком су они усаглашени са одредбама Архуске конвенције.

Чл. 110. ст. 1. тач. 19) Закона о заштити животне средине прописано је да инспектор за заштиту животне средине у вршењу инспекцијског надзора има право и дужност да утврђује да ли се спроводе обавезе из ратификованих међународних уговора у области заштите животне средине.

Министарство заштите животне средине, које обавља послове државне управе који се односе на спровођење Конвенције о учешћу јавности, доступности информација и праву на правну заштиту у области заштите животне средине, не поседује документе који би посведочили о томе да је републичка инспекција за заштиту животне средине током 2017. и 2018. године утврђивала да ли се спроводе обавезе из Архуске конвенције.

Преко министарства надлежног за послове заштите животне средине, Република Србија сарадњу са Секретаријатом Архуске конвенције остварује кроз достављање извештаја о спровођењу Архуске конвенције у Републици Србији.

Извештаји се сачињавају на основу прилога које овлашћеном лицу у министарству надлежном за послове заштите животне средине достављају сви заинтересовани субјекти: министарства, агенције, јединице локалне самоуправе, секретаријати, заводи, Заштитник грађана, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Мисија ОЕБС-а, НВО...

Податак да су прилоге за израду Трећег националног извештаја о спровођењу Архуске конвенције доставила свега 23 субјекта, довољно говори о „заинтересованости“ субјеката система заштите животне средине за праћење имплементације овог међународног уговора.

Национални координациони тим за примену Архуске конвенције Република Србија још увек немамо.

ИНФОРМАЦИЈЕ О ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Свака особа има право да живи у животној средини која одговара њеном здрављу и благостању и дужност, како индивидуалну тако и у заједници са другима, да штити и унапређује животну средину у корист садашњих и будућих генерација.

За заштиту и унапређење животне средине неопходне су информације о животној средини:

„Информација о животној средини” представља сваку информацију у писменом, визуелном, звучном, електронском или другом материјалном облику о:

(a) Стању елемената животне средине, као што су ваздух и атмосфера, вода, тло, земљиште, пределе и природни комплекси, биолошки диверзитет и његове компоненте, укључујући генетички модификоване организме као и о интеракцији између ових елемената;

(b) Факторима као што су супстанце, енергија, бука и зрачење, и активностима или мерама, укључујући управне мере, о споразумима у области заштите животне средине, о политици, законским актима, плановима и програмима који утичу или ће вероватно утицати на елементе животне средине у оквиру тачке (а) у горњем тексту, анализама трошкова и користи (cost-benefit анализама) и другим економским анализама и претпоставкама које се користе у доношењу одлука у области животне средине;

(c) Стању здравља и безбедности људи, условима живота људи, културним споменицима и грађевинама, уколико на њих утиче или може да утиче стање елемената животне средине, или уколико на њих делују ови елементи, фактори, активности или мере на које се односи тачка (б) у горњем тексту;

Органи јавне власти у обавези су да информације о животној средини обезбеде на **пасиван** и **проактиван начин.**

Пасиван начин јесте поступање по захтевима за достављање информација о животној средини, док **проактиван** начин подразумева обавезу прикупљања, ажурирања и објављивања информација о животној средини.

У овом водичу акценат је стављен на обезбеђивању информација о животној средини на пасиван начин, док су за део о проактивном обезбеђивању информација о животној средини дате само основне информације.

Детаљнија објашњења о проактивном обезбеђивању информација о животној средини могу бити предмет следећег издања.

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА О ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ НА ПАСИВАН НАЧИН

ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Добијање информација од јавног значаја општег карактера, па и информација у вези заштите животне средине, остварује се у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (у даљем тексту ЗСПИЈЗ).

Орган јавне власти у смислу овог закона је:
1) државни орган, орган територијалне аутономије, орган локалне самоуправе, као и организација којој је поверено вршење јавних овлашћења;
2) правно лице које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу државни орган.

Каталог органа јавне власти у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја:
https://www.poverenik.rs/images/stories/katalog-organa/katalog/Katalog.xlsx

Информација од јавног значаја, у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јесте информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна.

ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Захтев за добијање информација од јавног значаја подноси се обично (мада није обавезно) на прописаном формулару на основу члана 15. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

ФОРМУЛАР ЗАХТЕВА СА САЈТА ПОВЕРЕНИКА (у даљем тексту: Повереник)
https://www.poverenik.rs/images/stories/formulari/dostupnostinformacija/zahtevcir.doc

ПРИМЕР:

Прекршајни суд у Београду
11000 Београд
Устаничка 14

ЗА Х Т Е В
за приступ информацији од јавног значаја

На основу члана 15. ст. 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), од горе наведеног органа захтевамо да нам достави пресуду донету у предмету Прекршајног суда у Београду број ..... .

Тражену информацију доставити у законском року, електронским путем.

У Оџацима,
Дана .....

Еколошки покрет Оџака
25250 Оџаци
Бачка 36

Испуњен захтев се штампа у два примерка . Један примерак се предаје органу јавне власти, други задржава тражилац информације.

Постоји више начина да захтев предате органу јавне власти:

1. Да се захтев лично преда органу јавне власти на писарници. Један примерак захтева се предаје писарници органа јавне власти од кога се траже информације, а на други примерак орган власти ставља штамбиљ и уписује пријемни деловодни број и датум пријема.

2. Слање једног примерка захтева путем писма, са тим да је потребно писмо послати препоручено и са повратницом. Потврда о предаји служи као доказ да сте захтев послали, а повратница служи да докажете да је орган јавне власти захтев примио.

3. Захтев се органу јавне власти може доставити и електронском поштом, с тим да је корисно одмах штампати послати текст захтева и доказ о слању захтева електронском поштом. Ово је практично најбржи и најјефтинији начин

комуникације са органима јавне власти. Захтев се шаље на електронску адресу лица овлашћеног за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја у органу јавне власти и/или на званичну електронску адресу органа јавне власти. Захтев је најбоље потписати квалификованим електронским потписом.

4. Преко дипломатско-конзуларног представништва.
5. Саопштавањем захтева усмено на записник.

Важне напомене:

Текст захтева и доказе о предаји захтева органу јавне власти (примерак са штамбиљом , где се јасно види деловодни број и датум предаје, или потврду о предаји препоруке и повратницу , или текст захтева и доказ о електронској достави захтева) треба сачувати, јер су они неопходни за подношење жалбе или захтева за покретање прекршајног поступка у случају недобијања информације од јавног значаја, добијања непотпуних или неистинитих информација или добијања решења о одбијању захтева.

Захтев **не треба** писати у стилу: „Докле се стигло са решавањем захтева....“, „да ми путем поште достави информацију-обавештење“,... . Ако сте се оваквим захтевом за добијање информације обратили органу јавне власти, може се тумачити као тражење мишљења и искористити за одбијање захтева. Увек треба писати императивно: „Тражим да ми доставите документа која ће посведочити **о поступању** са мојим захтевом од ....“ , „Тражим да ми доставите документа која ће посведочити о поступању инспекције ....“, „Тражим достављање записника....“).

ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ

По поднетом захтеву за приступ информацији од јавног значаја, орган јавне власти је дужан да тражиоца обавести о поседовању тражене информације и тражиоцу у законском року достави **потпуну и тачну информацију** (члан 16. став 1. ЗСПИЈС):

„Орган власти дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи тражену информацију, односно изда му или упути копију тог документа. Копија документа је упућена тражиоцу даном напуштања писарнице органа власти од кога је информација тражена“

Треба знати да је „дан напуштања писарнице органа власти“ датум на коверти којом се доставља тражена информација. Ово је битно јер датум на достављеном документу и датум на коверти могу значајно да се разликују. Битан је датум на коверти.

Поред основног рока од 15 дана за достављање информација, постоје још два рока:

1) Рок од два дана (48 сати) :
   Ако се захтев односи на информацију за коју се може претпоставити да је од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва и животне средине, орган власти мора да обавести тражиоца о поседовању те информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, односно да му изда копију тог документа најкасније у року од 48 сати од пријема захтева. (члан 16. став 2. ЗСПИЈЗ);
2) Рок од 40 дана
   Ако орган власти није у могућности, из оправданих разлога, да у року из става 1. овог члана обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да о томе, најкасније у року од седам дана од дана пријема захтева, обавести тражиоца и одреди накнадни рок, који не може бити дужи од 40 дана од дана пријема захтева, у коме ће тражиоца обавестити о поседовању информације, ставити му на увид документ који садржи тражену информацију, изда му, односно упути копију тог документа.
   (члан 16. став 3. ЗСПИЈЗ)

При тражењу информације од јавног значаја може се десити следеће:

1. Да орган у законском року достави потпуну и тачну информацију ;
2. Да орган достави формални одговор (достави одговор, али не достави тражену информацију нити се изјасни о поседовању исте) ;
3. Да орган достави непотпуну или неистиниту информацију;
4. Да орган не поступи по захтеву;
5. Да орган донесе решење о одбијању захтева на основу члана 16. става 10. ЗСПИЈЗ ;
6. Да орган у законском року тражиоца обавести о томе да не поседује тражену информацију.

Законски рок достављања захтева за приступ информацијама од јавног значаја се рачуна по одредбама члана 80. Закона о општем управном поступку (у даљем тексту: ЗУП) („Службени гласник РС“, бр. 18/2016).

Чланом 80. ставом 2. ЗУП-а прописано је да ако је рок одређен на дане, дан када је обавештавање извршено, односно дан у који пада догађај од ког се рачуна трајање рока, не урачунава се у рок, већ се **почетак рока рачуна од првог наредног дана**. У пракси то значи да се као први дан не рачуна када сте послали захтев електронском поштом, када је писмо са захтевом уручено органу власти, када сте захтев предали писарници, већ се као први рачуна следећи дан.

Ако се у законском року не добије одговор на тражен захтев (случај 4.) или се у законском року добије формалан одговор, непотпуна или неистинита информација, (случајеви 2. и 3.) тражилац информације може :

I **ДА ИЗЈАВИ ЖАЛБУ ПОВЕРЕНИКУ** (да би добио тражену информацију)

II Да прекршајном суду (по месној надлежности) **ПОДНЕСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА** против одговорног лица у органу јавне власти.

Ради се о два различита поступка (управном и судском), који се воде независно један од другог, а на оштећеном је да се определи за један или други или истовремено за оба.

I
ИЗЈАВЉИВАЊЕ ЖАЛБЕ ПОВЕРЕНИКУ

За ситуацију наведену под тачком 4. жалба се изјављује када протекне 15 дана од дана подношења захтева. Ако је тражена електронска достава, жалба може да се поднесе по истеку 15. дана. Ако је тражено достављање путем поште, најбоље је сачекати неколико дана да се уверите да писмо није предато последњег дана рока за доставу одговора. Начин истицања рока описан је напред. Код случајева описаним под тачкама 2. и 3. тражена информација може бити достављена у законском року, али због добијања непотпуне или неистините информације одмах се стичу услови за подношење жалбе и захтева за покретање прекршајног поступка.

ФОРМУЛАР ЖАЛБЕ ПОВЕРЕНИКУ ЗБОГ НЕДОБИЈАЊА ИНФОРМАЦИЈЕ
www.poverenik.rs/images/stories/formulari/dostupnostinformacija/zalbacutanjecir.doc

ПРИМЕР
У складу са чланом 22. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја подносимо:

Ж А Л Б У

Против

Агенције за привредне регистре, 11000 Београд, Бранкова 25

због тога што орган власти: **није поступио у целости у законском року**

по нашем захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја који смо поднели том органу поштом дана 30.11.2016. године, а којим смо тражили ла нам се у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја омогући добијање следећих информација:

1. Колики је број регистрованих удружења од 1. до 30. новембра 2016. године?
2. Колико заступника тих удружења је доставило:
   а) бројеве фиксног, мобилног или и фиксног и мобилног телефона (удружења или личне)?
   б) e-mail удружења или лични?
   в) web удружења?
3. Колико је за регистрована удружења од 1. до 30. новембра на интернет странама тих удружења на сајту АПР-а објављено:
   а) бројева фиксног, мобилног или и фиксног и мобилног телефона (удружења или личне)?
   б) e-mail удружења или лични?
   в) web удружења?

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

(Дати детаљно образложење зашто се подноси жалба)

Жалба се Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности доставља електронском или обичном поштом.

Жалба се путем поште шаље на адресу:

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности
Булевар краља Александра бр. 15
11000 Београд

Електронска адреса за подношење жалбе и осталих поднесака Поверенику:
office@poverenik.rs

За информације се можете обратити на телефон 011 / 34 08 920.

Код слања жалбе путем поште важи исто што и за подношење захтева за приступ информацијама од јавног значаја: најбоље је слати препоручено писмо (да имате доказ да сте жалбу послали - сачувати потврду) и са повратницом (да имате доказ да је је пошиљка примљена – сачувати повратницу). Код слања путем поште постоји могућност интернетског праћења пошиљке, где се на основу броја препоруке, може установити где се пошиљка тачно налази (да ли на путу или је предата примаоцу) . Потврда о предаји препоручене пошиљке, повратница и интернетско

праћење су значајни као докази ако се поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против одговорног или овлашћеног лица.

Због великог броја жалби и ограниченог броја запослених у Служби Повереника, поступак одлучивања по жалби траје доста дуго, осим када су у питању жалбе због ускраћивања информација за које се може претпоставити да су од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно угрожавање или заштиту здравља становништва и животне средине.

Ако Повереник усвоји жалбу, доноси решење којим се органу јавне власти налаже да тражиоцу достави тражене информације у одређеном року (обично три или пет дана).

Код случаја под 5. (решење о одбијању захтева за приступ информацији од јавног значаја) улаже се жалба Поверенику у року од 15 дана на основу поуке о правном леку - која је по закону обавезни део решења.

ФОРМУЛАР ЗА ЖАЛБУ ПОВЕРЕНИКУ ЗБОГ РЕШЕЊА ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ О ОДБИЈАЊУ ИЛИ ОДБАЦИВАЊУ ЗАХТЕВА
https://www.poverenik.rs/images/stories/formulari/dostupnostinformacija/zalbanaodlukucir.doc

ПРЕДЛОГ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УПРАВНОГ ИЗВРШЕЊА РЕШЕЊА ПОВЕРЕНИКА
(Раније: АДМИНИСТРАТИВНОГ ИЗВРШЕЊА)

Дешава се да органи јавне власти не поступе по решењу Повереника којим се налаже достављање тражених информација, па се у том случају Поверенику може поднети **Предлог за спровођење управног извршења решења.**

ФОРМУЛАР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УПРАВНОГ ИЗВРШЕЊА РЕШЕЊА ПОВЕРЕНИКА
https://www.poverenik.rs/images/stories/formulari/dostupnostinformacija/predlogzaizvrsenjecir.doc

ПРИМЕР

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности
Булевар краља Александра бр. 15
11000 Београд

У складу са чланом 264.ст.2. Закона о општем управном поступку, у вези са чланом 28.ст.2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, подносимо:

ПРЕДЛОГ
ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УПРАВНОГ ИЗВРШЕЊА

Решења Повереника, број: 07 -01-88/2017-03 од 10.7.2018. по коме орган власти Агенција за привредне регистре није поступила у целости.

Како је истекао рок у коме је орган власти био дужан да поступи по решењу Повереника, предлажемо да Повереник, у складу са својим законским овлашћењима, спроведе поступак управног извршења напред наведеног решења и омогући нам добијање тражених информација.

У Оџацима,
20.7.2018.

Еколошки покрет Оџака

По новом ЗУП-у предлог се подноси на основу члана 192.

На основу поднетог предлога, Повереник решењем налаже достављање тражене информације у року од два дана. Ако се не изврши решење у задатом року, тражилац информације извештава Повереника да није добио од органа јавне власти (извршеника) тражени одговор, на основу чега Повереник изриче новчану казну.

Овде настаје проблем јер су почетком примене новог ЗУП-а новчане казне у поступку управног извршења знатно увећане и крећу се у распону од половине месечног прихода правног лица до 10% његових годишњих прихода. Управа за трезор и Министарство финансија тврде да, наводно, не постоје подаци о укупном приходу корисника буџетских средстава – тако да тренутно у пракси Повереник не може да казни прекршиоца закона, односно кажњавање је практично неспроводиво. У оваквим случајевима Повереник се обраћа Влади да обезбеди извршење Повереника непосредном принудом. Раније је Повереник одмах изрицао прву казну од 20.000,00 динара, а ако се информација не достави у року од два дана, изрицао је и другу од 180.000,00 динара.

Врховни касациони суд, Пореска управа, Народна банка, Прекршајни суд и Комора јавних извршитеља огласили су се ненадлежним за спровођење принудног извршења решења Повереника.

ПРИМЕР

Република Србија
Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности
Број: 07-04-2227/2018-03 Датум: 1. 8.2018. године

Еколошки покрет Оџака
Оџаци, Бачка 36

Како из наведених разлога, у овом моменту, нема могућности за даље спровођење предметног извршења од стране Повереника, Повереник се захтевом 07-04-2227/2018-03 од 01.08.2018. обратио Влади да обезбеди извршење решења Повереника број: 07-00-4740/2016-03 од 25.05.2018. године непосредном принудом, а како је то прописано чланом 28.ст. 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и да о предузетим мерама обавести Повереника

Ако извршеник не поступи по решењу о извршењу Повереника , донетог на основу поднетог предлога за спровођење управног извршења решења, оштећени може поднети и захтев за покретање прекршајног поступка на основу члана 46. став 1. тачка 14) ЗСПИЈЗ:

,, Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти, ако орган јавне власти:

14) не поступи по решењу Повереника (члан 28. став 1.)“

КАДА СЕ НЕ МОЖЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБА ПОВЕРЕНИКУ

Уколико орган власти коме је поднет захтев за приступ информацији од јавног значаја не поступи по захтеву у року од 15 дана од дана пријема захтева, одбаци или одбије захтев, тражилац има право да Поверенику изјави жалбу, осим у случајевима када је о захтеву одлучивала Народна скупштина, председник Републике, Влада Републике Србије, Врховни касациони суд, Уставни суд и Републички јавни тужилац, када се не може изјавити жалба, већ се може покренути управни спор, подношењем тужбе Управном суду.

Тражилац може поднети тужбу Управном суду у ситуацији када неки од шест наведених државних органа не поступи по захтеву у прописаном року, с тим што суд у овим ситуацијама, захтева да је испуњен **<u>још један формални услов</u>** из Закона о управним споровима, а то је да тражилац понови захтев органу и да овај по поновљеном захтеву не одговори ни у даљем року од седам дана.

Тужбу Управном суду тражилац може поднети и у случају да није задовољан одлуком Повереника донетој по његовој жалби.

ПРИМЕР
Еколошко удружење
„Да сачувамо Војводину“
Бр.327/2016
М.Тита 33
21424 Товаришево

Управни суд у Београду
Немањина бр. 9
11000 Београд

На основу члана 19. Закона о управним споровима, подносимо
ТУЖБУ
против Владе Републике Србије, Немањина 11, Београд

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Дана 1.3.2016. године, Влада Републике Србије запримила је Захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је Еколошко удружење „Да сачувамо Војводину“, под бројем 174/2016 од 28.2.2016. године, од наведеног органа власти тражило достављање следећих информација:

(Непотребно изостављено)

Како Влада Републике Србије није поступила по предметном Захтеву, Удружење је истоветан накнадни захтев упутило дана 26.7.2016. године, електронском путем, на следеће адресе:..... и ..... .

Орган власти Влада Републике Србије није поступио ни по накнадном захтеву

(Непотребно изостављено)

На основу изнетог, тражимо да нам обезбедите тражених информација које несумњиво јесу информације од јавног значаја.

Овлашћени заступник ЕУ „Да сачувамо Војводину“, Сретеније Башић

II
ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА

Због непоступања органа јавне власти у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, оштећени, осим изјављивања жалбе, против одговорног и/или овлашћеног лица може поднети захтев за покретање прекршајног поступка

Грађанско одељење Врховног касационог суда (у даљем тексту: ВКС) донело је правни став :

„Ускраћивањем адекватног одговора тражиоцу информације учињена је повреда личног права.

Тражилац информација је оштећени и увек је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка по члану 180. став 1. Закона о прекршајима, јер Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја није одређено да је за покретање прекршајног поступка искључиво овлашћен орган из члана 179. став 2. ЗОП.

О б р а з л о ж е њ е

У пракси прекршајних судова на различит начин тумачи се право у погледу овлашћења лица које подноси захтев за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја (у даљем тексту: тражилац информација), у смислу Закона о прекршајима ("Службени гласник РС" 654/13.. 13/16, у даљем тексту: ЗОП).

Поједини прекршајни судови прихватају активну легитимацију тражилаца информација за подношење захтева за покретање прекршајног поступка, без икаквог условљавања, док други прекршајни судови то право оспоравају условљавајући га коришћењем института жалбе у управном поступку, као и тиме да овлашћени инспекцијски органи нису претходно подносили захтев за покретање поступка у датом случају, стављајући тиме оштећеног у улогу супсидијерног подносиоца захтева.

Одредбом члана 180. став 1. ЗОП прописано је да је оштећени овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка увек, осим ако законом није одређено да је за покретање прекршајног поступка искључиво овлашћен орган из члана 179. став 2. овог закона.

Повреда ЗСПИЈЗ представља повреду уставом зајемченог људског права при чему овај закон, а ни ЗОП не дају основа да је овлашћење оштећеног да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка условљено претходним коришћењем жалбе ***и доказивања повреде каквог личног или имовинског права оштећеног****.*

Интегрални текст погледати на:
https://www.vk.sud.rs/sites/default/files/attachments/II Su-17 157-16 – pravni stav za verifikaciju.pdf

Тражилац информације није дужан да доказује својство оштећеног, јер о томе постоји законска претпоставка.

МИШЉЕЊЕ ПОВЕРЕНИКА О ПРАВНОМ СТАВУ ВКС

„Повереник је увек стојао на становишту да игнорисање захтева за слободан приступ информацијама представља повреду Уставом зајемченог права, те да је Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја (ЗСПИЈЗ) изричито предвиђено као прекршај, а да ни ЗСПИЈЗ, ни Закон о прекршајима не дају основа да се овлашћење оштећеног да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка условљава претходним коришћењем жалбе или било којим посебним условом.

Међутим, у досадашњој пракси, неки прекршајни судови прихватали су активну легитимацију тражиоца информације и поступају по њиховим захтевима за покретање прекршајног поступка без икаквих посебних условљавања, ***<u>али неки други су то право оспоравали</u>****, нису поступали по таквим захтевима, нису покретали прекршајне поступке, односно покретање су условљавали* ***претходним коришћењем жалбе*** *у управном поступку, као и тим да надлежни* ***инспекцијски орган није претходно поднео захтев за покретање поступка****.“*

Интегрални текст погледати на: http://www.poverenik.rs/yu/saopstenja-i-aktuelnosti/2510-vrhovni-kasacioni-sud-potvrdio-pravni-stav-poverenika.html

На ово треба посебно обратити пажњу јер се дешава да поједине судије циљано постављају ове или неке друге захтеве са намером да кроз одуговлачење процеса доведу до застарелости покретања и вођења прекршајног поступка. Као што је већ наведено, жалба Поверенику и судски поступак су два одвојена и независна поступка и судијама не треба дозволити ову злоупотребу. У жалби другостепеном суду (Прекршајни апелациони суд, у даљем тексту: ПАС) обавезно указати на ову чињеницу. Условљавање подношења захтева за покретање прекршајног поступка претходним подношењем жалбе Поверенику или претходним подношењем захтева надлежног инспекцијског органа може се искористити за подношење притужбе на рад тог судије.

Захтев за покретање прекршајног поступка због недобијања тражене информације или добијања непотпуне или неистините информације подноси се на основу члана 179. став 1. и члана 180. став 1. Закона о прекршајима (у даљем тексту: ЗОП) , због прекршаја из члана 46. став 1. тачка 8) ЗСПИЈЗ :

„Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај ***<u>одговорно лице у органу јавне власти</u>****, ако орган јавне власти не поступи по захтеву за приступ информацијама у складу са овим законом, односно достави непотпуне или нетачне информације (члан 16.)*“.

Захтев се може поднети по истеку законског рока за достављање информације од јавног значаја (по истеку 15 дана), а најдаље годину дана од учињеног прекршаја.

ПРИМЕР

Еколошко удружење
„Да сачувамо Војводину“
Бр. 89/2017
М. Тита 33
21424 Товаришево
Дана: 6.2.2017. године

Прекршајни суд у Београду
Устаничка бр. 14
11000 Београд

На основу чл. 179. ст. 1. и чл. 180. ст. 1. Закона о прекршајима („Сл. гласник РС“, бр. 65/2013 и 13/2016),

Подносимо:

ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА

Против ...., одговорног лица у Министарству ....., Немањина 22-26, Београд, ПИБ: ....., матични број:.....**,** министра ..... , дипломираног правника, због прекршаја из члана 46. ст. 1 тач. 8) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Образложење

Дана 19.12.2016. године, ЕУ “Да сачувамо Војводину“ је Министарству ....., на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, на електронску адресу: ....., упутило захтев за достављање следећих информација:

1. Докумената који ће посведочити о томе да је министар испунио своју обавезу прописану чл. 8.а ст. 3. Закона о управљању отпадом;
2. Докумената који ће посведочити о томе да је министар испунио своју обавезу прописану чл. 8.б ст. 10. Закона о управљању отпадом;
3. Докумената који ће посведочити о томе да је министар испунио своје обавезе прописане чл. 8.в ст. 4. Закона о управљању отпадом;
4. Докумената који ће посведочити о томе да је министар испунио своје обавезе прописане чл. 8.г ст. 3. Закона о управљању отпадом;
5. Докумената који ће посведочити о томе да је министар. испунио своје обавезе прописане чл. 74. ст. 6. Закона о управљању отпадом.

Министарство..... није поступило по предметном захтеву.

Чл. 5. ст. 2. ЗСПИЈЗ прописано је да свако има право да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чл. 16. ст. 1. ЗСПИЈЗ утврђена је обавеза органа јавне власти да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева за приступ информацијама од јавног значаја, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи тражену информацију, односно изда му или упути копију тог документа.

Чл. 46. ст. 1. тач. 8) ЗСПИЈЗ предвиђено је да ће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казнити за прекршај одговорно лице у органу јавне власти**, ако орган јавне власти не поступи по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја у складу са овим законом**, односно достави непотпуне или нетачне информације.

На основу наведеног,

Предлажемо

Да Прекршајни суд у Београду покрене прекршајни поступак против .... , да га огласи кривим и казни у складу са законом, а да, при одмеравању казне, нарочито буде узета у обзир околност да је окривљени, као дипломирани правник, морао бити упознат са санкцијама прописаним за кршење одредаба ЗСПИЈЗ. У обзир треба узети и то да чл. 8. став 1. Закона о заштити животне средине субјекте система заштите животне средине обавезује на размену информација и међусобну сарадњу, а да је окривљени дужан да обезбеди извршавање наведеног закона.

Предлажемо и:

- да Суд од окривљеног тражи доказ да је Министарство..... по захтеву Удружења поступило у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- за сведока ...., лице овлашћено за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја у Министарству.....;
- да Суд све неопходне податке прибави службеним путем.

Због непоступања по предметном захтеву није покренут кривични поступак, нити поступак за привредни преступ.

Овлашћени заступник ЕУ“Да сачувамо Војводину“, Сретеније Башић

Прилог: - Захтев ЕУ“Да сачувамо Војводину“ упућен дана 19.12.2016. године
- Акт Врховног касационог суда, бр. II-Су-17 232/2016-1 од 23.12.2016. године

Захтев за покретање прекршајног поступка, као и жалба Поверенику, може се поднети и када орган власти донесе решење о одбијању захтева за приступ информацијама од јавног значаја.

У намери да онемогуће приступ одређеној информацији, органи власти доносе акте о одбијању захтева најчешће се позивајући на чл. 9. и нарочито на члан 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Уколико донетим актом орган власти **не докаже** да су се у конкретном случају стекли услови из одредаба наведених чланова закона, Повереник ће сасвим извесно поништити незаконити акт и наложити достављање тражених информација. Начин подношења жалбе Поверенику је напред описан.

У овом случају, захтев за покретање прекршајног поступка подноси се због прекршаја из члана 46. ст. 1. тач. 12) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја :

„Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти, ако орган јавне власти на било који други начин, супротно одредбама овог закона, онемогућава остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја (члан 22. став 1. тачка 6)).“

Садржина захтева за покретање прекршајног поступка прописана је одредбама чл. 181. Закона о прекршајима.

Захтев за покретање прекршајног поступка који **подноси физичко лице** као оштећени против одговорног лица у државном органу, органу територијалне аутономије и јединици локалне самоуправе или других ималаца јавних овлашћења треба да садржи лично име окривљеног, назив и седиште органа и функцију, односно послове које лице у органу обавља.

Судије умеју да „проверавају“ (не)укост оштећених тако што им траже достављање података на које их не обавезује Закон о прекршајима.

ПРИМЕР:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕКРШАНИ СУД У БЕОГРАДУ
Пр. бр. 143357/17
Дана: 07.11.2017. године

Потребно је да, као подносилац Захтева за покретање прекршајног поступка, у својству оштећеног, поднети Захтев УРЕДИТЕ – ДОПУНИТЕ – ПРЕЦИЗИРАТЕ , у смислу чл.182. ст.1. у вези чл.181. ст.1.тач. 3) и 4) Закона о прекршајима, у односу на: ОСНОВНЕ ПОДАТКЕ О ФИЗИЧКОМ ЛИЦУ ПРОТИВ КОГА СЕ ЗАХТЕВ ПОДНОСИ: ЛИЧНО ИМЕ , ЗАНИМАЊЕ, МЕСТО И АДРЕСУ СТАНОВАЊА, МЕСТО И АДРЕСУ ЗАПОСЛЕЊА - СЕДИШТЕ СУДА.

ЧИЊЕНИЧНИ ОПИС РАДЊЕ ИЗ КОЈЕ ПРОИЗИЛАЗИ ПРАВНО ОБЕЛЕЖЈЕ , ВРЕМЕ И МЕСТО ИЗВРШЕЊА ПРЕКРШАЈА И ДРУГЕ ОКОЛНОСТИ ПОТРЕБНЕ ДА СЕ ПРЕКРШАЈ ШТО ТАЧНИЈЕ ОДРЕДИ.

Када захтев за покретање прекршајног поступка **поднесе правно лице**, дешава се да поједине судије траже да се захтев допуни личним подацима окривљеног (најчешће траже ЈМБГ и адресу становања). При том, судије су свесне да се ради о заштићеним подацима која су доступна искључиво овлашћеним лицима, а које су они у обавези да прибаве службеним путем.

Предност подношења захтева за покретање прекршајног поступка од стране физичког лица у односу на правно лице огледа се и у томе што физичко лице, по садашњем закону, не мора да доказује да му је повређено лично право и да је оштећено недавањем информације већ аутоматски стиче статус овлашћеног подносиоца захтева за покретање прекршајног поступка, док се од правних лица тражи да (Прекршајном суду у Београду) докажу (учине вероватним) да им је недавањем информације повређено или угрожено неко имовинско право.

Прекршајни суд у Београду је од еколошких организација, у више наврата, тражио да докажу да су им недавањем информација, чак и о животној средини, повређена или угрожена имовинска права, а овакву праксу подржава и Прекршајни апелациони суд.

ПРОТИВ КОГА ПОДНЕТИ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА

Поједностављене дефиниције:
ОДГОВОРНО ЛИЦЕ (руководилац органа јавне власти)
ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ (службено лице овлашћено за поступање по захтевима)

Казненим одредбама актуелног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, за кршење овог закона није предвиђено кажњавање службеног лица овлашћеног за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја већ искључиво санкционисање одговорног лица у органу јавне власти.

Чланом 38. ставом 1. ЗСПИЈЗ регулисано је:

„Одговорно лице у органу власти одредиће једно или више службених лица (у даљем тексту: овлашћено лице) за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја.“

Овде треба запазити да постоји могућност да се одреди једно или више лица за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја, **<u>али да није речено да су та лица и одговорна ако не поступе у складу са ЗСПИЈЗ</u>**.

Чланом 46. ставом 1. истог закона регулисано је:

*„Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара **<u>казниће се за прекршај ОДГОВОРНО лице</u>** у органу јавне власти, ако орган јавне власти:“...*

У прилог претходном мишљењу, цитирамо део текста др Дејана Миленковића из ПРИРУЧНИКА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА, страна 131 : (видети на сајту Повереника):

За разлику од основног текста Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја из 2004. године, Законом о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 104/09) из 2009. године на нов начин се одређује ко је у органу власти задужен и одговоран за поступање по захтевима тражиоца информација и извршавање других обавеза које орган има по Закону.

Замена појма „руководилац органа“ појмом „одговорно лице“ представља терминолошко усаглашавање са прописима о прекршајној одговорности.

Практичан значај новог решења огледа се у формулацији која разликује одговорно лице и лице овлашћено за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

*Дакле, орган власти ће у примени Закона моћи да има и два или више репрезената – једно или више лица овлашћених за поступање по захтевима, **<u>али само једно одговорно лице</u> – функционера који руководи органом, што је потврђено и одговарајућим изменама казнених одредби у Закону.***

По ранијем закону, руководилац органа је за кршење закона могао да буде кажњен искључиво у случају да за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја није овластио службено лице. Ове измене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја су рађене управо у циљу обезбеђивања боље примене закона, јер се испоставило да кажњавањем службених лица није постигнута сврха кажњавања.

Недопустиво је да судије игноришу објашњења садржана у ПРИРУЧНИКУ ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА, чију су израду финансирали Програм Уједињених нација за развој (UNDP) и Влада Краљевине Норвешке, и да председник Прекршајног суда у Београду тврди да Приручник за примену ЗСПИЈЗ није обавезујући за судије.

Погрешно тумачећи и Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закон о прекршајима, поједине судије из Прекршајног суда у Београду и Прекршајног апелационог суда покушавају да одговорност за кршење ЗСПИЈЗ пребаце са одговорних на овлашћена лица, тврдећи да статус одговорног лица по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја могу имати и руководилац органа јавне власти и лице овлашћено за приступ информацијама од јавног значаја, а које ће лице заиста сносити одговорност за прекршај зависи од тога да ли је у органу уопште одређено службено (овлашћено) лице које би поступало по захтевима за приступ информацијама – ако јесте онда оно под закон одређеним условима сноси одговорност за прекршај, ако овлашћено лице није одређено онда одговорност за пропуст сноси руководилац органа власти.

Другим речима, судије тврде да, давањем овлашћења службеном лицу да поступа по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, руководиоци органа губе статус одговорног лица у органу јавне власти. Упориште за доношење решења о одбацивању захтева за покретање прекршајног поступка против функционера који руководе органом судије траже у чл. 30. ст. 1. ЗОП-а:

Одговорност одговорног лица

Члан 30.

„Одговорним лицем, у смислу овог закона, сматра се лице коме су у правном лицу поверени одређени послови који се односе на управљање, пословање или процес рада, као и лице које у државном органу, органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе врши одређене дужности.“

Судије тумаче да је овлашћеном лицу поверено поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја, па, сходно томе, сматрају да захтев за покретање прекршајног поступка треба искључиво поднети против овлашћеног лица – што је у директној супротности са наводом из ПРИРУЧНИКА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА. **Члан 30. Закона о прекршајима не искључује одговорност руководиоца органа.**

ПРИМЕР 1

Република Србија
ПРЕКРШАЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Пр.бр.69954/17
Дана 12.3.2018. године
Улица Устаничка 14
Београд

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ Захтев за покретање прекршајног поступка....

Образложење

(Непотребно изостављено)

Ценећи одредбе члана 30. Закона о прекршајима... (непотребно изостављено).., судија је ценио допис достављен од стране секретара Прекршајног апелациоог суда од 6.3.2018. године којим је указано ко је лице овлашћено за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја у Прекршаном апелацином суду, о чему је достављен доказ -Измене и допуне Годишњег распореда послова Прекршајног апелационог суда за 2017. годину Су I -2 427/17-1 od 18.7.2017. године којим је судија Прекршајног апелациојног суда ..... одређен да буде овлашћено лице за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, судија је несумњиво утврдио да ....., в.ф. председника Прекршајног апелационог суда у Београду, против којег је поднет Захтев за покретање прекршајног поступка, **није била одговорно лице** у органу јавне власти за поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја,....

ПРИМЕР 2

Република Србија
ПРЕКРШАЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Пр.бр. 124859/17
Дана 25.09.2017. године
Београд, Устаничка 14

Прекршајни суд у Београду, судија..... , у прекршајном поступку против....., због прекршаја из члана 46. тачке 8) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а на основу члана 100, члана 102. и члана 184. став 1. у вези става 2. тачке 6) Закона о прекршајима, донео је дана 25. 09.2017. године

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за покретање прекршајног поступка Еколошког удружења „Да сачувамо Војводину“ из Товаришева број 215/17 од 21.04.2017. године и 26.06.2017 године, поднет против ..... **.....** , као одговорног лица у Министарству правде.

(Непотребно изостављено)

Образложење

Суд је у поступку... (непотребно изостављено)... утврдио да подносилац захтева **није доставио доказ** да је .... одговорно лице у Министарству правде за поступање по захтевима о слободном приступу информацијама од јавног значаја у време извршења прекршаја,.....

(Непотребно изостављено)

Ценећи одредбу члана 30. Закона о прекршајима... (непотребно изостављено)... те допис Министарства правде од 30.08.2017. године којим је суд обавештен да су у Министарству правде лица за поступање по захтевима за информације од јавног значаја државни службеници ..... и ..... .

Очигледно је да неко није у праву: др Миленковић или судије . Доследна примена ЗСПИЈЗ не може се обезбедити без санкционисања оних који су изабрани да обезбеде законит рад органа којим руководе. Председник Владе, председник Народне скупштине, министри, јавни тужиоци, председници судова не могу бити изузети од примене закона.

ВАЖНА НАПОМЕНА:
У случају доношења решења о одбацивању захтева за покретање прекршајног поступка поднетог против руководиоца органа јавне власти, обавезно уз жалбу другостепеном суду доставити и копију 131.стране ПРИРУЧНИКА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.

Правно је неутемељен став судија да се у случају непоступања по одредби члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја сматра одговорним овлашћено лице. Да је законом заиста предвиђено кажњавање овлашћених службених лица, судије би биле у озбиљном проблему да утврде које је лице - од неколико лица овлашћених лица за поступање по захтевима - одговорно за недавање информација.

Дужност одговорног лица (руководиоца органа) је да обезбеди да запослени у органу јавне власти којим руководи, лицу овлашћеном за поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја правовремено доставе истиниту и потпуну информацију, како би му омогућили да, по захтеву тражиоца, поступи у складу са законом.

Да је несумњива одговорност руководиоца органа за кршење ЗСПИЈЗ потврђује и мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности:

“ Као код сваког пуномоћја, лице које даје пуномоћје, тј. властодавац не губи право да сам предузима радње у поступку као и да мења или опозива дате изјаве пуномоћника, што се може применити и на ситуацију када је руководилац органа јавне власти, као законски заступник органа, своје овлашћење за поступање пренео на овлашћено лице.“

Уколико првостепени суд ипак одбаци захтев за покретање прекршајног поступка поднет против одговорног лица (руководиоца органа), а након изјављене жалбе ову одлуку потврди и Прекршајни апелациони суд, **у року од 30 дана од дана пријема другостепене одлуке** може се Уставном суду поднети уставна жалба. Проблем је што се на решавање уставне жалбе чека и по неколико година.

ФОРМУЛАР УСТАВНЕ ЖАЛБЕ И УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ЖАЛБЕ МОЖЕ СЕ ПРЕУЗЕТИ СА САЈТА УСТАВНОГ СУДА:
http://www.ustavni.sud.rs/page/view/167-101122/ustavna-zalba-obrazac-i-uputstvo

Против правноснажне пресуде може се поднети и иницијатива за заштиту законитости ако је повређен закон или други пропис о прекршају и ако је примењен закон за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима. Иницијатива за подизање захтева за заштиту законитости **подноси се Републичком јавном тужиоцу** (11000 Београд, Немањина 22-26 или kabinetrjt@rjt.gov.rs) у року од три месеца од дана достављања пресуде. **Најбоље је у року од 30 дана истовремено поднети и уставну жалбу и иницијативу за подизање захтева за заштиту законитости.**

ПРИМЕР

РЕПУБЛИЧКИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ
Ул. Немањина бр. 22 - 26
БЕОГРАД

ОШТЕЋЕНИ(А) : име и презиме, место , адреса
ОКРИВЉЕН(А) : име и презиме, место,адреса или функција у органу власти

ИНИЦИЈАТИВ ЗА ПОДИЗАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ

Правоснажном пресудом број **.....** од ..... Прекршајног суда из ..... , окривљена .... из ..... ослобођена је одговорности и на изјављену жалбу оштећеног.....
..... из ..... , Прекршајни апелациони суд ПРЕИНАЧИО првостепену пресуду у делу трошкова где ће трошкове сносити оштећени а првостепена пресуда потврђује Пресудом II - 2013 Пржбр. 24803/2016 од 23.12.2016 год.

Доказ и прилог : напред споменуте пресуде

Разлог због чега се обраћам РЈТ-у и надам се да ће Тужилац **пажљиво** размотрити предмет и донети ОДЛУКУ онакву каква и треба да буде У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

Да би Републички јавни тужилац могао да има увид у незаконите одлуке достављам ПРАВНИ СТАВ Грађанског одељења ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА, усвојен на седници од 06.12.2016 год.

Доказ и прилог : напред споменути правни став

(Даље се набрајају разлози иницијативе и прилажу сви докази који иду у прилог иницијативи)

Примери различитог тумачења закона од стране судија:

Цитат из образложења пресуде Прекршајног суда у Београду Пр. бр. 65006/17 од 12.10.2017. године:

„***Неоснован је приговор пасивне легитимације који је истакао окривљени обзиром да је одредбом члана 46. став 1. тачка 8) ЗСПИЈЗ прописано да ће се новчаном казном за прекршај ‘казнити одговорно лице у органу јавне власти’ што је свакако окривљени као одговорно лице у Тужилатву за организовани криминал, а не лице на које је пренео овлашћење. У смислу цитиране одредбе ирелевантна је тврдња окривљеног да је у смислу одредбе члана 38. ЗСПИЈЗ овластио друго лице да поступа по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја у Тужилаштву за организовани криминал. Непоступање овлашћеног лица по захтеву оштећеног а на начин прописан чланом 16. ЗСПИЈЗ, не искључује одговорност окривљеног за прекршај из члана 46. став 1. тачка 8) истог Закона. Ово из разлога што је право оштећеног да се определи да ли ће прекршајну пријаву поднети против одговорног лица у Тужилаштву за организовани кроминал, против овлашћеног лица , или обоје истиовремено.“***

Цитат судије Славице Бркић, заменице председника Апелационог прекршајног суда у Београду, из дописа Су VIII-43 2595/18-1 , Су VI 2147/18-1 од 30.5.2018. године:

„Теоретски, могућа је и ситуација да захтевом као окривљени истовремено буду обухваћени не само лице овлашћено за приступ информацијама од јавног значаја већ и председник суда , што је сигурнији начин поступања – једно од тих лица би , ако се пропуст догодио, извесно било проглашено одговорним, друго ослобођено, дакле избегла би се могућност застаревања права на покретање поступка ако би се захтев био

поднео против једног лица које није одговорно а тек затим против другог до чијег индентитета се накнадно дошло“

Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја обавезује орган јавне власти да, у случају да не поседује документ који садржи тражену информацију, захтев проследи Поверенику и Повереника и тражиоца обавести о томе у чијем се поседу, по његовом сазнању, документ налази.

У већини случајева, обавештење о непоседовању информације имплицира да органи јавне власти не испуњавају своје законске обавезе.

Поводом сазнања да орган јавне власти не поседује информацију коју је дужан да поседује, против одговорног лица у органу јавне власти може се поднети захтев за покретање прекршајног поступка, при чему се обавештење о непоседовању информације прилаже као доказ прекршајне одговорности.

Указујемо и на могућност подношења кривичне пријаве за кривично дело повреда права на информисање о стању животне средине из чл. 268. Кривичног законика Републике Србије:

“Ко противно прописима ускрати податке или да неистините податке о стању животне средине и појавама који су неопходни за процену опасности по животну средину и предузимање мера заштите живота и здравља људи, казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године“.

Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја омогућава прибављање доказа о злоупотреби службеног положаја од стране службених лица која су омогућила извршење кривичних дела против животне средине и привредних преступа из области заштите животне средине.

<u>Захтев за покретање прекршајног поступка може се поднети и по другим тачкама члана 46. става 1. ЗСПИЈЗ-а, али је најчешћи случај да се подноси на основу тачака 10, 12 и 14</u>.

„10) не издa информацију у траженом облику, а има техничких могућности за то (члан 18. ст. 2. и 3.)“

*„12) на било који други начин, супротно одредбама овог закона, **<u>онемогућава</u>** остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја (члан 22. став 1. тачка 6))“*

Објашњење за тачку 14) видети у делу о жалбама Поверенику.

ПРОБЛЕМ АКТИВНЕ ЛЕГИТИМАЦИЈЕ УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА КАДА ПОДНОСЕ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА

Друго значајно питање је да ли захтев за покретање прекршајног поступка треба да подноси само физичко лице или равноправно и удружење грађана (правно лице) због недоумица из члана 126. став 1. ЗОП-а.

У многим случајевима, нарочито код судија Прекршајног суда у Београду, захтеви за покретање прекршајног поступка се, ако захтев поднесе правно лице, решењем одбацују са образложењем да је захтев поднело неовлашћено лице, позивајући се на члан 184. став 2. тачка 5) ЗОП-а, а у вези члана 126. става 1. истог закона.

Шта је овде спорно?

Ако захтев за покретање прекршајног поступка поднесе физичко лице, суд прихвата активну легитимацију подносиоца захтева.

Међутим, ако захтев за покретање прекршајног поступка поднесе законски заступник удружења у име удружења, у многим случајевима настају проблеми у вези признавања активне легитимације удружења за подношење захтева. Судије из прекршајних судова ван Београда углавном признају активну легитимацију удружењима и доносе решења о покретању прекршајног поступка.

ПРИЛОГ 1

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕКРШАЈНИ СУД У СОМБОРУ
Пр.бр. 6558/17
Дана 14.07.2017. године
СОМБОР

У ИМЕ НАРОДА

Прекршајни суд у Сомбору,..... донео је дана 14.07.2017. године:

ПРЕСУДУ

Окривљени..... ..... , (непотребно изостављено)

ОДГОВОРАН ЈЕ

Што до 21.11.2016. године, као одговорно лице у ВЈТ Сомбор није поступио по захтеву Еколошког удружења „Да сачувамо Војводину“ за слободан приступ информацијама од јавног значаја (... непотребно изостављено...) , након чега им ВЈТ у Сомбору није доставило тражену информацију, чиме је поступио супротно одредби члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и учинио прекршај из члана 46. став1. тачка 8) наведеног Закона, па га Суд, на основу истог прописа

ОСУЂУЈЕ

ПРИЛОГ 2

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕКРШАЈНИ СУД У НОВОМ САДУ
Пр. 10176/17
Дана 26.09.2017. године
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА

Прекршајни суд у Новом Саду,. (непотребно изостављено)..... донео је следећу

ПРЕСУДУ

Окривљени..... ..... , (непотребно изостављено)

ОДГОВОРАН ЈЕ

што као одговорно лице органа јавне власти ... (непотребно изостављено)... није поступио по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, чиме је учинио прекршај из члана 46.става1.тачке 8) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те се применом наведеног прописа и члана 43. Закона о прекршајима

ОСУЂУЈЕ НА....

Образложење

Еколошко удружење „Да сачувамо Војводину“ са седиштем у Товаришеву је под бројем 415/2016 од 19.11.2016. године поднело захтев за за покретање прекршајног поступка против окривљеног..... .....

ПРИЛОГ 3

РЕПУБЛИКА СРБИЈА – АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПРЕКРШАЈНИ СУД У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ
Пр. 820/17
Дана 26.06.2017. године
БАЧКА ПАЛАНКА

У ИМЕ НАРОДА

Прекршајни суд у Бачкој Паланци,.... (непотребно изостављено)..... доноси дана 26.06.2017. следећу

ПРЕСУДУ

Окривљени..... ..... , ...(непотребно изостављено)

ОДГОВОРАН ЈЕ

што, ... (непотребно изостављено).. чиме је исти починио прекршај из члана 46.става 1. тачке 8) Закона о слободном приступу информацијама, за који се прекршај на основу истог прописа

ОСУЂУЈЕ НА....

(непотребно изостављено)

Образложење

Еколошко удружење „Да сачувамо Војводину“ из Товаришева поднело је захтев за покретање прекршајног поступка број 136/2017 од 5.3.2017. године,...

Међутим, проблеми настају код Прекршајног суда у Београду јер не постоји уједначена судска пракса. Мањи део судија признаје активну легитимацију удружењима, доноси решења о покретању прекршајног поступка и доноси осуђујуће пресуде , док се већи део судија држи члана 184. става 2. тачке 5), а у вези члана 126. става 1. Закона о прекршајима.

ПРИЛОГ 4

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕКРШАЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Пр.бр. 65006/16
Дана 12.10.2016
Београд, Устаничка 14

У ИМЕ НАРОДА

Прекршајни суд у Београду,..... доноси дана 12.10.2016. године:

ПРЕСУДУ

Окривљени..... ..... , одговорно лице у Тужилаштву за организовани криминал, Београд, Устаничка бр. 29,

ОДГОВОРАН ЈЕ

Као одговорно лице у Тужилаштву за организовани криминал, зато што у законом прописаном року наведено Тужилаштво, није поступило по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја који је дана 28.04.2016. године, ЕУ „Да сачувамо Војводину“ Тужилаштву за организовани криминал (.... непотребно изостављено.....) упутило захтев за достављање следећих информација:

Дајемо примере два решења о одбацивању захтева за покретање прекршајног поступка за прекршаје из члана 46. става 1. тачке 8) .

ПРИЛОГ 1

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕКРШАЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Пр.бр. 57109/17

РЕШЕЊЕ

На основу члана 184. став 1. и став 2. тачка 5) у вези члана 126. Закона о прекршајима:

ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за покретање прекршајног поступка поднет од стране оштећеног „Еколошког покрета Оџака“ са седиштем у Оџацима, Бачка бр. 36 против окривљеног....., директора..... , као одговорног у правном лицу,.....

(Непотребно изостављено)

Образложење

(Непотребно изостављено)

С обзиром да подносилац захтева као правно лице не поседује лично право, а из изнетог захтева не произилази повреда неког имовинског права, то је на основу члана 184. став 2. тачка 5) Закона о прекршајима одлучено као у изреци решења.

ПРИЛОГ 2

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕКРШАЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Пр.бр. 51081/17

РЕШЕЊЕ

На основу члана 184. став 1. и став 2. тачка 5) у вези члана 126. Закона о прекршајима:

ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за покретање прекршајног поступка поднет од стране оштећеног „Еколошког покрета Оџака“ са седиштем у Оџацима, Бачка бр. 36 против окривљеног....., директора..... , као одговорног у правном лицу,.....

(Непотребно изостављено)

Образложење

(Непотребно изостављено)

С обзиром да подносилац захтева као правно лице не поседује лично право, а из изнетог захтева не произилази повреда неког имовинског права, то је на основу члана 184. став 2. тачка 5) Закона о прекршајима одлучено као у изреци решења.

На два претходна решења уложене су правовремене жалбе Прекршајном апелационом суду и донете су две различите одлуке.

ПРИМЕР 1
Република Србија
ПРЕКРШАЈНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
Прж.бр. 11247/17
30.05.2017.године
Београд

Прекршајни апелациони суд у Београду, (...непотребно изостављено..), на нејавној седници већа одржаној 30.маја 2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба „Еколошког покрета Оџака“ из Оџака, а решење Прекршајног суда у Београду Пр.бр. 57109/17 од 21.марта 2017. године ПОТВРЂУЈЕ.

ПРИМЕР 2
Република Србија
ПРЕКРШАЈНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
Прж.бр. 22516/17
23.11.2017.године
Београд

Прекршајни апелациони суд у Београду, (...непотребно изостављено..), на нејавној седници већа одржаној 23.1.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ жалба подносиоца захтева за покретање прекршајног поступка „Еколошког покрета Оџака“ из Оџака и УКИДА решање Прекршајног суда у Београду Пр.бр. 51081/17 од 20.03.2017. године, а предмет враћа првостепеном суду на поновни поступак.

Из датих примера јасно се види да судије у различитим прекршајним судовима, па и у Прекршајном апелационом суду имају различито схватање активне легитимације удружења грађана за подношења захтева за покретање прекршајних пријава због недобијања информација од јавног значаја или добијања непотпуних и неистинитих информација. Судови ван Београда и део судија Прекршајног суда у Београду **не доводе** у питање активну легитимацију удружења за подношење захтева за покретање прекршајног поступка и не траже доказивање повреде имовинских права, за разлику од дела судија Прекршајног суда у Београду који инсистирају на доказивању повреде имовинских права, и служе се најразличитијим средствима за избегавање санкционисања окривљених функционера.

Тако се, на пример, дешава да Прекршајни суд у Београду одбаци захтев за покретање прекршајног поступка из разлога што, наводно, информација о поступању органа јавне власти по пријави грађана није информација од јавног – већ од приватног значаја; да донесе решење о одбацивању захтев за покретање прекршајног поступка након што је претходно донео решење о покретању прекршајног поступка; да донесе решење о одбацивању захтева за покретање прекршајног поступка уз образложење да захтев не садржи све елементе прописане чл. 181. Закона о прекршајима иако је несумњиво да су у захтеву садржани сви прописани подаци; да не покреће прекршајни поступак како би довео до застарелости за покретање и вођење поступка; да након доношења решења о покретању прекршајног поступка не заказује претрес и не позива окривљеног да достави писану одбрану; да онемогућава подносиоца захтева за покретање прекршајног поступка да изјави жалбу тако што му донету одлуку не доставља чак ни на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; да другостепеном суду по 9 месеци не доставља списе предмета на одлучивање по жалби; да донесе на десетине решења о усвајању захтева за изузеће поступајућег судије у предметима против председника Прекршајног суда у Београду; да подносиоца захтева за покретање прекршајног поступка „прогласи“овлашћеним заступником Европске уније и ускрати му достављање решења о одбацивању захтева; да подносица захтева за покретање прекршајног поступка неће да обавести о броју предмета и имену судије који је одређен да поступа, при чему не помажу ни обраћања Министарству правде, Управном инспекторату, Високом савету судства и Заштитнику грађана.

За захтеве за слободан приступ информацијама од јавног значаја, који се односе на напред наведене одбачене захтеве за покретање прекршајног поступка решењима Пр.бр. 57109/17 и Пр.бр. 51081/17, Повереник је донео решења (број 07-00-04616/2016-03 од 30.05.2018.године и 07-01-88/2017-03 од 10.7.2018. године) којима је наложио достављање тражених информација Еколошком покрету Оџака - чиме је доказао да су недостављањем тражених информација учињени прекршаји кажњиви по члану 46. ставу 1. тачки 8) ЗСПИЈЗ. **Како истовремено не могу бити у праву и судска власт и Повереник**, а сматрајући да је у праву Повереник јер се несумњиво ради о кршењу ЗСПИЈЗ, то смо се у име Еколошког удружења „Да сачувамо Војводину“ и Еколошког покрета Оџака обратили Одељењу судске праксе Прекршајног апелационог суда са иницијативом да организује ново гласање о питању равноправности физичких и правних лица при подношењу захтева за покретање прекршајног поступка због повреде ЗСПИЈЗ-а и изгласа став да **„правно лице аутоматски стиче статус овлашћеног подносиоца захтева за покретање прекршајног поступка, исто као физичко лице“ (** цитат из Записника Одељења судске праксе од 12.7.2017. и мишљење мањине судија) или да изгласа став да **„удружење грађана , као правно лице, аутоматски стиче статус овлашћеног подносиоца захтева за покретање прекршајног поступка, исто као физичко лице**“. Да ни прекршајним судијама није до краја јасна ова проблематика, показује гласање на седници Одељења судске праксе Прекршајног апелационог суда – када је против изједначавања права физичким и правним лицима да подносе захтеве за покретање прекршајног поступка гласао 31 судија, а за изједначавање тог права 21 судија.

Одељење судске праксе треба ово питање што пре да реши јер се поставља питање сврхе оснивања удружења грађана ако појединац (физичко лице) има већа права од регистрованог удружења грађана.

У образложењу решења Прж.бр. 11247/17 Прекршајног апелационог суда наведено је да захтев за покретање прекршајног поступка, у име оштећеног физичког или правног лица, мора да поднесе Министарство државне управе и локалне самоуправе, односно Управни инспекторат.

Управни инспекторат не уважава став Прекршајног апелационог суда да, уместо физичких и правних лица која су оштећена недавањем информација од јавног значаја, Министарство државне управе и локалне самоуправе (Управни инспекторат) **мора** суду поднети захтев за покретање прекршајног поступка.

Прекршајни судови треба да уједначе судску праксу и удружењима признају иста права као физичким лицима – без доказивања повреде или угрожавања личног или имовинског права. Тада не би било ни решења о одбацивању захтева за покретање прекршајног поступка ни потребе да се за подношење захтева за покретање прекршајног поступка обраћамо Управном инспекторату.

ПРОАКТИВНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА О ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Проактиван начин подразумева обавезу прикупљања, ажурирања и објављивања информација о животној средини.

Република Србија се обавезала да ће обезбедити: да органи јавне власти поседују и ажурирају информације у области животне средине у складу са својим функцијама; успостављање система обавезног протока информација према органима јавне власти о предложеним и постојећим активностима које могу имати значајне последице на животну средину, у случају непосредне опасности по здравље људи или животну средину, било да је она узрокована људском делатношћу или природним узроцима, да све информације које би могле омогућити јавности да предузме мере за спречавање или ублажавање штете која произилази из те претње, а које поседују органи јавне власти, буду одмах и без одлагања достављене припадницима јавности који могу бити угрожени; установљавање јавно доступних листа, регистара и досијеа; израду националног извештаја о стању животне средине; израду националног регистра извора загађивања животне средине.

Информациони систем заштите животне средине обезбеђује формирање, класификовање, обраду, одржавање, презентацију и дистрибуцију нумеричких, описних и просторних база података о: квалитету медијума животне средине, праћењу стања и заштити животне средине, законодавним, административним и организационим и стратешким мерама, научно-техничким информацијама о планским мерама превенције и размену информација са другим информационим системима и др.

Информациони систем води Агенција за заштиту животне средине.

Агенција за заштиту животне средине успоставља и води Национални метарегистар за информације о животној средини који је саставни део информационог система (http://www.ekoregistar.sepa.gov.rs/). Национални метарегистар је електронска база података и портал ка постојећим базама и документима са информацијама из области животне средине различитих органа и организација. Органи јавне власти дужни су да, у складу са законом, најмање једном годишње или по потреби, на захтев Министарства, ажурирају податке у Националном метарегистру.

У периоду од 1.3.2016. године, када су ступиле на снагу цитиране одредбе, до 30.8.2018. године, Министарство заштите животне средине и Агенција за заштиту животне средине нису захтевали од органа јавне власти ажурурање регистра.

Сходно одредбама *Закона о заштити животне средине* ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС и 14/2016) Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (мониторинг), у складу са овим и посебним законима. Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона, а аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у складу са програмом Владе. Обавезу мониторинга имају и загађивачи.

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке из мониторинга достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

Подзаконски акти којима је детаљније уређена област извештавања налазе се на сајту Агенције за заштиту животне средине (http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=20168&id=18&akcija=showXlinked) и на сајту Министарства заштите животне средине (http://www.ekologija.gov.rs/dokumenti/), одакле се могу преузети закони, подзаконски акти и остали документи из делокруга рада министарства.

Ради праћења квалитативних и квантитативних промена у животној средини и предузимања мера заштите у животној средини воде се национални и локални регистри извора загађивања животне средине у складу са ЗЗЖС.

Национални регистар извора загађивања животне средине води Агенција за заштиту животне средине.

У оквиру Националног регистра извора загађивања животне средине у Агенцији за заштиту животне средине води се и Регистар испуштања и преноса загађујућих материја – PRTR (енгл. Pollutant Release and Transfer Register). Подаци из овог регистра достављају се Европској Агенцији за заштиту животне средине. PRTR представља посебан међународни уговор развијен као протокол Архуске конвенције.

Локални регистар извора загађивања животне средине води надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Агенција за заштиту животне средине, самостално или у сарадњи са надлежном инспекцијском службом, врши контролу достављања података за Национални регистар извора загађивања животне средине (НРИЗ) и контролу тачности достављених података. Агенција иницира покретање прекршајних поступака против обвезника извештавања за Национални регистар извора загађивања, који нису доставили потребне податке, нису доставили потребне податке на прописан начин и у законском року, или су доставили нетачне податке.

Агенција за заштиту животне средине у обавези је да на основу прикупљених и доступних података и информација израђује извештај о стању животне средине у Републици Србији.

За потребе израде извештаја, надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да Агенцији за заштиту животне средине доставља податке и то за прво, друго и треће тромесечје најкасније у року од два месеца по истеку тромесечја, а за последње тромесечје најкасније до 31. јануара.

Агенција за заштиту животне средине није у законском року поступила по нашем захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја, којим смо тражили достављање следећих информација:

1) Списка јединица локалне самоуправе регистрованих у апликацији информационог система који води Агенција за заштиту животне средине;

2) Списка јединица локалне самоуправе које су у целости испуниле обавезу извештавања према Агенцији за заштиту животне средине за 2017. годину:

3) Информације о укупном броју прекршајних поступака против одговорних лица у јединицама локалне самоуправе које је Агенција за заштиту животне средине, у периоду од 1.3.30216. до 20.8.2018. године, иницирала због недостављања потребних података, недостављања података на прописан начин и у законском року, или због достављања нетачних података.

Законска обавеза Владе Републике Србије је да једанпут годишње подноси Народној скупштини извештај о стању животне средине у Републици Србији.

Према званичној информацији коју смо дана 1.6.2016. године добили од лица овлашћеног за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја у Народној скупштини Републике Србије, народни посланици током претходне четири године нису разматрали извештаје о стању животне средине у Републици Србији које је израдила Агенција за заштиту животне средине.

Иначе, по чл. 77. Закона о заштити животне средине прописано је да предметни извештаји нарочито треба да садрже податке о:

- стању и променама стања у животној средини на основу података и информација добијених праћењем одговорајућих индикатора;
- спровођењу Стратегије, Националног програма и акционих планова;
- санационим плановима и другим предузетим мерама;
- финансирању система заштите животне средине;
- другим подацима значајним за управљање природним вредностима и заштитом животне средине.

Саставни део Извештаја о стању животне средину у Републици Србији је Извештај о управљању отпадом, који Агенција за заштиту животне средине сачињава на основу извештаја о реализацији регионалних и локалних планова управљања отпадом које су Скупштина АПВ и јединице локалне самоуправе у обавези да доставе Агенцији и министарству надлежном за послове заштите животне средине.

Законодавац је 2009. године предвидео да се извештаји о реализацији покрајинског, регионалног и локалног плана управљања отпадом Агенцији достављају до 31. марта текуће године, а да ће садржину и образац извештаја прописати министар надлежан за послове заштите животне средине.

За девет година ниједан од пет министара заштите животне средине није прописао садржину и образац извештаја о реализацији покрајинског, регионалног и локалног плана управљања отпадом, због чега Агенција, ресорно министарство и заинтересована јавност немају релевантне податке о спровођењу Стратегије управљања отпадом за период 2010-2019. године.

ПРИЛОГ

Поштовани,

Поступајући по Вашој представци од 10.05.2018. године, Министарство заштите животне средине вас обавештава да је на основу члана 74. став 6. Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 14/2016) утврђено да министар прописује садржину и образац извештаја о реализацији покрајинског, регионалног и локалног плана управљања отпадом. Овим путем вас обавештавамо да наведени Правилник још увек није усвојен.

У случају када органи јавне власти не поседују информације о животној средини које су дужни да поседује, против одговорног лица у органу јавне власти, захтев за покретање прекршајног поступка могу, као оштећени, да поднесу грађани и њихова удружења.

Чл. 180. ст. 1 Закона о прекршајима прописано је да је оштећени овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка увек осим ако законом није одређено да је за покретање прекршајног постука искључиво овлашћен орган управе, овлашћени инспектор, јавни тужилац и други органи и организације које врше јавна овлашћења у чију надлежност спада непосредно извршење или надзор над извршењем прописа у којима су прекршаји предвиђени.

Законима којима је уређена област заштите животне средине није одређено да је за покретање прекршајног поступка због непоседовања и необјављивања информација о животној средини овлашћен искључиво надлежни орган, а право на приступ информацијама о животној средини зајемчено је Уставом Републике Србије, Законом о заштити животне средине и Архуском конвенцијом.

Прекршајна пријава може се поднети и надлежном органу (инспекцији за заштиту животне средине, Агенцији за заштиту животне средине или јавном тужиоцу) , који је у том случају дужан да у року од осам дана од дана поднете прекршајне пријаве, писмено обавести оштећеног како је поступио са пријавом.

Прекршајна пријава оштећеног поднета надлежном органу сматраће се захтевом за покретање прекршајног поступка ако овлашћени орган сам не иницира покретање прекршајног поступка.

Управо путем подношења захтева за покретање прекршајног поступка, удружења грађана најефикасније могу да утичу да се јединице локалне самоуправе упознају са својим бројним обавезама прописаним Законом о заштити животне средине, Законом о управљању отпадом, Законом о заштити ваздуха, Законом о заштити од буке у животној средини и другим секторским законима.

Подношење захтева за покретање прекршајног поступка против одговорних лица у органима јавне власти и њихово кажњавање због непоседовања информација које су дужни да поседују свакако ће допринети бољем информисању о животној средини јер сврха прописивања, изрицања и примене прекршајних санкција је да грађани поштују правни систем и да се у будуће не чине прекршаји.

За већину прекршаја, за одговорно лице у органу јавне власти законодавац је осим новчане казне предвидео и могућност изрицања заштитне мере забране вршења одређених послова послова у трајању до једне године, што суд, уколико је окривљени већ кажњаван за сличан прекршај, мора да узме у обзир при доношењу пресуде.

У циљу заштите и унапређивања животне средине могуће је ефикасно деловати и путем кривичних пријава и пријава за привредне преступе из области заштите животне средине.

Кривичне пријаве и пријаве за привредни преступ подносе се надлежном јавном тужилаштву (https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_sedistima_i_podrucjima_sudova_i_javnih_tuzilastava.html).

Кривична дела против животне средине обухваћена су у Глави XXIV Кривичног законика Републике Србије:
чл. 260. Загађење животне средине;
чл.261. Непредузимање мера заштите животне средине;
чл. 262. Противправна изградња и стављање у погон објеката и постројења која загађују животну средину;
чл. 263. Оштећење објеката и уређаја за заштиту животне средине;
чл. 264. Оштећење животне средине;
чл. 265. Уништење, оштећење и изношење у иностранство и уношење у Србију заштићеног природног добра
чл. 266. Уношење опасних материја у Србију и недозвољено прерађивање, одлагање и складиштење опасних материја;
чл. 267. Недозвољена изградња нуклеарних постројења;
чл. 268. Повреда права на информисање о животној средини;
чл. 269.Убијање и злостављање животиња;
чл. 270. Преношење заразних болести код животиња и биљака;
чл. 271. Несавесно пружање ветеринарске помоћи;
чл. 272. Производња штетних средстава за лечење животиња;
чл. 273.Загађивање хране и воде за исхрану, односно напајање животиња;
чл. 274. Пустошење шума;
чл. 275. Шумска крађа;
чл. 276. Незаконит лов;
чл. 278. Незаконит риболов.

Указујемо и на одредбе чл. 359. Кривичног законика:

1) Службено лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, **прекорачењем границе свог службеног овлашћења или невршењем службене дужности** прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе штету или теже повреди права другог, казниће се затвором од шест месеци до пет година.
2) Ако је извршењем дела из става 1. овог члана прибављена имовинска корист у износу преко четиристопедесет хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година.
3) Ако вредност прибављене имовинске користи прелази износ од милион и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од две до дванаест година.

Казне за привредни преступ прописане су Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Законом о заштити ваздуха, Законом о водама, Законом о заштити земљишта, Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Законом о заштити од јонизујућег зрачења и о нукларној сигурности, Законом о заштити од нејонизујућег зрачења, Законом о заштити природе и др. законима.

За привредне преступе предвиђене су високе новчане казне, а може се изрећи и заштитна мера забране обављања одређене привредне делатности, заштитна мера вршења одређене дужности, као и одузимање предмета који су употребљени или намењени за извршење привредног преступа, односно који су настали извршењем привредног преступа.

Законом о привредним преступима одређено је да правно лице не може задржати имовинску корист прибављену привредним преступом, и да одузета имовинска корист прибављена привредним преступом припада једници локалне самоуправе на чијој се територији налази седиште осуђеног правног лица.

ПРИМЕР

Подносилац:
Адреса:
Место:
Дана:

Основно јавно тужилшатво у ....
Адреса
Поштански број и место

На основу чл. 280. и 281. Законика о кривичном поступку и Закона о одговорности правних лица за кривична дела, подносимо

КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ

Против:
1.ДОО..... из ....., са седиштем у ....., улица..... бр. ...., ПИБ:...., матични број:....., правног лица,
2. ....., директора ДОО....., одговорног лица у правном лицу,
3....., службеног лица задуженог за заштиту животне средине у ДОО.....,
због основане сумње да су извршили кривично дело непредузимање мера заштите животне средине из члана 261. КЗ-а.

Образложење

Решењем бр. ..... од дана ....., покрајинска инспекција за заштиту животне средине забранила је ДОО..... одлагање отпада на катастарску парцелу бр. ..... КО ..... и наложила да са отпадом поступа у складу са условима прописаним дозволом за управљање отпадом бр....., коју је издао Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој АПВ, тако што ће сакупљени отпад испоручивати операторима који имају дозволе за третман или одлагање отпада.
Не поступајући у складу са наложеним мерама, ДОО..... је наставило да одлаже отпад на предметну парцелу, која је Просторним планом Општине..... и Локалним планом управљања отпадом за Општину
..... предвиђена за санацију и рекултивацију. Отпад је одлаган у периоду од дана ....године до дана .....године, о чему сведоче фотографије и документација коју прилажемо уз пријаву.
У наведеном периоду, на парцелу је одложено укупно .....тона отпада (доказ: документи о кретању отпада).
Са наложеним мерама забране одлагања отпада на катастарску парцелу бр. ---- КО..... били су упознати и другоосумњичени и трећеосумњичени, што потврђују и њихове изјаве дате полицијском службенику ПС....., ..., које су садржане у службеној белешци бр. ... од дана .....
Непредузимањем мера заштите животне средине у продуженом трајању дошло је до загађења животне средине за чије је отклањање потребно најмање двадесет милиона динара, о чему као доказ достављамо Пројекат санације и рекултивације катастарске парцеле бр. ..... КО....., на који је сагласност дао Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине АПВ.
На основу изнетих чињеница,

Предлажемо

Да Основно јавно тужилаштво у .....поднесе оптужнице против осумњичених због непредузимања мера заштите животне средине, да се у судском поступку утврде све чињенице у вези са кривичним делом које им се ставља на терет и да буду оглашени кривим и осуђени у складу са Кривичним закоником Републике Србије и Законом о одговорности правних лица за кривична дела.

Подносилац

Прилози:

ПРИМЕР

Еколошко удружење
„Да сачувамо Војводину“
Бр. 439/2016
М. Тита 33
21424 Товаришево
Дана: ..... године

Основно јавно тужилаштво у Новом Саду
Ул. Сутјеска бр. 3
21000 Нови Сад

Подносимо:

ПРИЈАВУ ЗА УЧИЊЕНИ ПРИВРЕДНИ ПРЕСТУП

Против:
1. Јавног комуналног предузећа ....., са седиштем у .... , улица и број,
матични број:....., ПИБ:....., као правног лица,
2. .... , вршиоца дужности директора ....., одговорног лица за
законитост пословања,са пребивалиштем у ....., дипломираног ....., због одлагања отпада на више локација које не испуњавају техничке, технолошке и друге прописане услове.

Образложење

Према речима .... ,помоћника директора ..... и шефа одборничке групе ..... у СО ..... , а које су објављене дана 7.12.2016. године у 2622. броју „Недељних новина“, ЈКП ..... у другој половини 2016. године за одлагање отпада користи више сеоских сметлишта (локације које не испуњавају техничке, технолошке и друге прописане услове).

Чланом 88. ст. 1. тач. 12. Закона о управљању отпадом, предвиђено је да ће се новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казнити за привредни преступ привредно друштво, предузеће или друго правно лице ако врши одлагање отпада на локацији која не испуњава техничке,технолошке и друге прописане услове(чл. 42. ст. 2. Закона о управљању отпадом).
Даље се набрајају докази.

Овлашћени заступник ЕУ “Да сачувамо Војводину“, Сретеније Башић

Прилог:

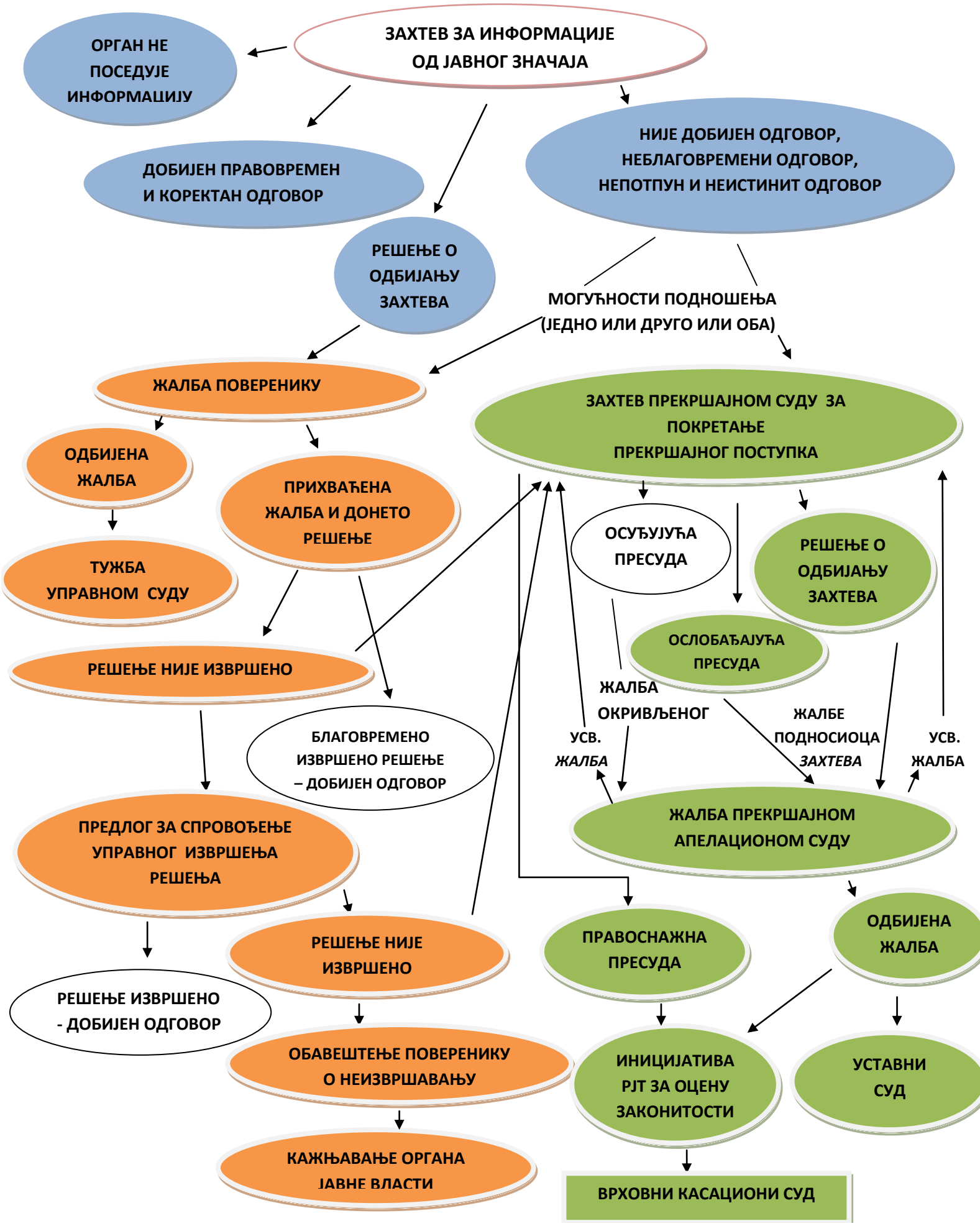
ЗАХТЕВ ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
ОРГАН НЕ ПОСЕДУЈЕ ИНФОРМАЦИЈУ
ДОБИЈЕН ПРАВОВРЕМЕН И КОРЕКТАН ОДГОВОР
НИЈЕ ДОБИЈЕН ОДГОВОР, НЕБЛАГОВРЕМЕНИ ОДГОВОР, НЕПОТПУН И НЕИСТИНИТ ОДГОВОР
РЕШЕЊЕ О ОДБИЈАЊУ ЗАХТЕВА
МОГУЋНОСТИ ПОДНОШЕЊА (ЈЕДНО ИЛИ ДРУГО ИЛИ ОБА)
ЖАЛБА ПОВЕРЕНИКУ
ЗАХТЕВ ПРЕКРШАЈНОМ СУДУ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА
ОДБИЈЕНА ЖАЛБА
ПРИХВАЋЕНА ЖАЛБА И ДОНЕТО РЕШЕЊЕ
ТУЖБА УПРАВНОМ СУДУ
ОСУЂУЈУЋА ПРЕСУДА
РЕШЕЊЕ О ОДБИЈАЊУ ЗАХТЕВА
ОСЛОБАЂАЈУЋА ПРЕСУДА
РЕШЕЊЕ НИЈЕ ИЗВРШЕНО
ЖАЛБА ОКРИВЉЕНОГ
ЖАЛБЕ ПОДНОСИОЦА *ЗАХТЕВА*
УСВ. *ЖАЛБА*
УСВ. ЖАЛБА
БЛАГОВРЕМЕНО ИЗВРШЕНО РЕШЕЊЕ – ДОБИЈЕН ОДГОВОР
ЖАЛБА ПРЕКРШАЈНОМ АПЕЛАЦИОНОМ СУДУ
ПРЕДЛОГ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УПРАВНОГ ИЗВРШЕЊА РЕШЕЊА
РЕШЕЊЕ НИЈЕ ИЗВРШЕНО
ПРАВОСНАЖНА ПРЕСУДА
ОДБИЈЕНА ЖАЛБА
РЕШЕЊЕ ИЗВРШЕНО - ДОБИЈЕН ОДГОВОР
ОБАВЕШТЕЊЕ ПОВЕРЕНИКУ О НЕИЗВРШАВАЊУ
ИНИЦИЈАТИВА РЈТ ЗА ОЦЕНУ ЗАКОНИТОСТИ
УСТАВНИ СУД
КАЖЊАВАЊЕ ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

ПРАЋЕЊЕ ТОКА ПРЕДМЕТА И СЛАЊЕ УПИТА
ИЛИ ЗАХТЕВА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ О ТОКУ ПРЕДМЕТА

Није реткост да судије, у циљу одуговлачења процеса и довођења предмета до застарелости, уопште не обавештавају странку о броју предмета и личном имену судије који води предмет. Зато је корисно, одмах, у захтеву за покретање прекршајног поступка нагласити: **Позивајући се на члан 49. став 3. Судског пословника, захтевам да ме у року од три дана обавестите о пословном броју предмета и имену поступајућег судије**. **Ово обавештење се добија само уколико се затражи.** На основу добијеног броја може се пратити ток предмета преко интернета на адреси: https://tpps.sipres.sud.rs/ . Поступак је једноставан: најпре се у падајућем менију првог поља изабере седиште суда, затим се у другом падајућем менију за прекршајне пријаве означи „ПР“, потом се у треће поље упише добијени број предмета, у четврто поље изабере година подношења захтева и у пето поље упише понуђена бројчана шифра са врха стране. Кликом на „ПРЕТРАГА“ добијете информацију о радњама које је суд предузео конкретном предмету. Уколико видите да се поступак одуговлачи, обратите се председнику суда са притужбом због одуговлачења поступка, укажите на несавесно поступање судије и на могућност да дође до застарелости прекршајног гоњења.

Закон о уређењу судова

Поступак по притужби

Члан 55.

Кад странка или други учесник у поступку поднесу притужбу, председник суда дужан је да је размотри, да је достави на изјашњење судији на кога се односи и да о њеној основаности и предузетим мерама обавести подносиоца притужбе, као и председника непосредно вишег суда, у року од 15 дана од дана пријема притужбе.

Председник суда може да одбаци притужбу, у потпуности или у одређеном делу, ако утврди да подносилац злоупотребљава право на притужбу.

Сматраће се да подносилац притужбе злоупотребљава право на притужбу ако притужба има увредљиву садржину или ако поднесе притужбу исте или сличне садржине о којој је претходно одлучено.

Ако је притужба неразумљива, председник суда ће наложити подносиоцу да је уреди у року од осам дана од дана пријема налога, а ако подносилац то не учини, одбациће притужбу.

Ако је притужба поднета преко министарства надлежног за правосуђе, непосредно вишег суда или Високог савета судства, о основаности притужбе и предузетим мерама обавештава се и орган преко којег је притужба поднета.

Судски пословник

Члан 9.

Председник разматра притужбе странака и других учесника у судском поступку који сматрају да се поступак одуговлачи, да је неправилан или да постоји било какав утицај на његов ток, односно исход и предузима одговарајуће мере, у складу са законом.

Члан 9а.

Кад странка или други учесник у поступку поднесу притужбу, председник суда дужан је да је размотри, да је достави на изјашњење судији на кога се односи и да о њеној основаности и предузетим мерама обавести подносиоца притужбе, као и председника непосредно вишег суда, у року од 15 дана од дана пријема притужбе.

Председник може да одбаци притужбу, у потпуности или у одређеном делу, ако утврди да подносилац злоупотребљава право на притужбу.

Сматраће се да подносилац притужбе злоупотребљава право на притужбу ако притужба има увредљиву садржину или ако поднесе притужбу исте или сличне садржине о којој је претходно одлучено.

Ако је притужба неразумљива, председник суда ће наложити подносиоцу да је уреди у року од осам дана од дана пријема налога, а ако подносилац то не учини, одбациће притужбу.

Ако је притужба поднета преко министарства, непосредно вишег суда или Високог савета судства, о основаности притужбе и предузетим мерама обавештава се и орган преко којег је притужба поднета.

Правилник о управи у јавним тужилаштвима

Представка и притужба

Члан 72.

Свако ко има оправдан интерес и обратио се јавном тужилаштву за поступање у стварима за које је надлежно јавно тужилаштво, има право на подношење представке или притужбе на рад јавног тужилаштва и да о одлуци по представци или притужби буде обавештен.

Представка је молба, притужба или други поднесак грађана или правних лица ради ефикасног остваривања и заштите својих права.

Притужба је правно средство којим се обраћају грађани, правна лица, државни органи или органи аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе јавном тужилаштву ради законитог и експедитивног решавања њихових захтева поводом поступања у предметима.

Представка или притужба на рад заменика јавног тужиоца или запосленог, подноси се јавном тужиоцу, а на рад јавног тужиоца, непосредно вишем јавном тужиоцу.

Поступање по представкама и притужбама

Члан 73.

Јавни тужилац је дужан да о основаности представке или притужбе писмено обавести подносиоца притужбе односно представке.

Јавни тужилац је дужан да обавести подносиоца представке или притужбе о предузетим мерама у року од 30 дана од дана пријема притужбе, односно представке.

Уколико су представка или притужба поднете преко Државног већа тужилаца, министарства надлежног за правосуђе, Републичког јавног тужилаштва или другог надређеног јавног тужилаштва, о основаности притужбе и предузетим мерама обавештавају се и ови органи.

Јавни тужилац сачињава службену белешку у којој се констатује да подносилац злоупотребљава право на подношење притужбе. Сматраће се да подосилац притужбе злоупотребљава право уколико притужба има претежно неразумну или увредљиву садржину или уколико подносилац учестало подноси притужбе исте или сличне садржине.

Уколико је притужба неразумљива, јавни тужилац је дужан да подносиоцу притужбе укаже на неразумљивост и да га позове да уреди садржину притужбе у року од осам дана од дана пријема притужбе. Уколико подносилац у предвиђеном року притужбу не уреди, јавни тужилац о томе сачињава службену белешку и обавештава подносиоца притужбе.

Закон о државној управи

Поступање са притужбама

Члан 81.

Органи државне управе дужни су да свима омогуће прикладан начин за подношење притужби на свој рад и на неправилан однос запослених.

На поднету притужбу орган државне управе дужан је да одговори **у року од 15 дана од дана пријема притужбе**, ако подносилац притужбе захтева одговор.

Орган државне управе дужан је да најмање једном у 30 дана разматра питања обухваћена притужбама.

Закон о инспекцијском надзору

Притужбе на рад службених лица

Члан 52.

Свако лице има право да поднесе притужбу против руководиоца инспекције, инспектора, односно службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора ако сматра да су му њиховом незаконитом или неправилном радњом, односно несавесним радом повређена права или слободе.

Притужбу поднету против лица овлашћеног за вршење инспекцијског надзора разматра и одлуку у вези са њом доноси непосредни руководилац лица на које се притужба односи, односно орган надлежан за вршење надзора над радом инспекције и орган надлежан за његово постављење или орган или тело које је тај орган овластио.

Разматрање притужбе окончава се и одлука о притужби доноси се у року од 15 дана од пријема притужбе и потом доставља подносиоцу.

Подносилац притужбе који је незадовољан одлуком о притужби може се овим поводом обратити Координационој комисији за инспекцијски надзор у року од 15 дана, која у вези с тим предузима одговарајуће активности из круга послова које обавља.

Адреса Координационе комисије за инспекцијски надзор: (http://inspektor.gov.rs/ , 11000 Београд, Бирчанинова 6 , kontakt@inspektor.gov.rs)

Посебни случајеви одговорности службених лица

Члан 53.

Инспектор и службеник овлашћен за вршење инспекцијског надзора поред других случајева одговорности за повреду радне дужности утврђених прописима о државним службеницима, односно прописима о службеницима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, посебно је одговоран:

1) ако у вршењу инспекцијског надзора не предузме, не предложи или не одреди мере или радње за које је овлашћен;

2) ако у вршењу инспекцијског надзора не предложи или не покрене поступак утврђен одредбама овог закона, а био је дужан да то учини;

3) ако у вршењу инспекцијског надзора прекорачи границе свог овлашћења;

4) ако обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца из области у којој врши инспекцијски надзор, учествује у раду стручних радних група или тела надзираних субјеката, односно лица која подлежу инспекцијском надзору или ако обавља друге службе, послове и поступке који су у супротности са положајем и улогом инспектора и штете његовој самосталности у вршењу посла.

Повреде радних дужности из става 1. овог члана представљају теже повреде радне дужности.

Закон о полицији

Право на подношење притужбе

Члан 234.

Притужбу може поднети свако лице (у даљем тексту: притужилац) које сматра да су му поступањем или пропуштањем поступања запосленог (у даљем тексту: притуженик) при вршењу службених задатака повређена људска и мањинска права и слободе, у року од 30 дана од дана када се притужена радња догодила.

Притужба може да се поднесе и на рад Министарства.

Притужиоцу ће се омогућити учешће у притужбеном поступку.

На основу поднете притужбе спроводи се притужбени, односно скраћени поступак.

Поднете притужбе достављају се на даље поступање надлежној организационој јединици

Министарства.

Притужба која није поднета у року из става 1. овог члана, решава се у скраћеном поступку.

Уколико притужба садржи елементе кривичног дела, о притужби се, без одлагања, обавештава надлежни јавни тужилац, Сектор унутрашње контроле и руководилац организационе јединице у којој притуженик ради, који о наведеном обавештавају притужиоца.

Уколико притужба садржи елементе повреде службене дужности, руководилац организационе јединице у којој притуженик ради без одлагања покреће дисциплински поступак против притуженика, о чему обавештава притужиоца.

ПОГОВОР

У периоду од 1.1.2012. до 1.1.2017. године, због непоштовања Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Управни инспекторат поднео је 108 захтева за покретање прекршајног поступка, од чега су 54 захтева поднета Прекршајном суду у Београду.

Управни инспекторат нема сазнања о поступању Прекршајног суда у Београду по 54 захтева за покретање прекршајног поступка, док Прекршајни суд у Београду тврди да су у истом периоду, због непоштовања Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, овом суду од стране Управног инспектората поднета свега 3 (три) захтева за покретање прекршајног поступка.

Током 2017. године, због кршења Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, управна инспекција поднела је 11 захтева за покретање прекршајног поступка, а грађани, у својству оштећених, 401 захтев.

Влада Републике Србије се током 2017. године 43 пута оглушила о захтеве Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, да достављање тражених информација обезбеди непосредном принудом.

Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја крше јавна предузећа, јединице локалне самоуправе, министарства, судови, тужилаштва...

Података о казненој политици у области заштите животне средине у Републици Србији нема чак ни у Трећем националном извештају о спровођењу Архуске конвенције.

Небрига и свеприсутни јавашлук довели су до тога да сваке године имамо све мање инспектора за заштиту животне средине, да је Агенцији за заштиту животне средине последњом одлуком о максималном броју запослених на неодређено време смањен број извршилачких места за 17 (због чега је доведен у питање оперативни рад Агенције као и реализација законских обавеза које Агенција има у оквиру свог делокруга и обавеза које је преузела према Европској Агенцији за заштиту животне средине), да је чланство у општинским/градским већима резервисано за лица којима је једина референца страначка припадност, да помоћници председника општине/градоначелника за област заштите животне средине немају елементарна знања у овој области нити покушавају да било шта о томе науче, да јавнотужилачке одлуке доносе „стручњаци“ који сматрају да непредузимање мера заштите животне средине није кривично дело за које се гони по службеној дужности.

Мантра о „непостојању еколошке свести грађана“ није помогла да они који су је толико пута изговорили стекну свест о значају испуњавања уставних и законских обавеза у области заштите животне средине.

Старање о животној средини је од стране Републике Србије препуштено заинтересованој јавности, па је на „еколошки свесним грађанима“ да оправдају своју улогу у систему заштите животне средине и покажу да Архуска конвенција није „списак лепих жеља“ већ уговор који се мора поштовати.

ИЗЈАВА ЗАХВАЛНОСТИ

Еколошки покрет Оџака и Еколошко удружење „Да сачувамо Војводину“ за помоћ у решавању неких дилема у вези писања ове публикације обратило се на адресе преко тридесет невладиних организација које се баве правом или еколошким правом. Конкретну помоћ добили смо само од **Удружења Центар за владавину права** из Београда, односно адвоката Ивана Нинића. Овим путем желимо јавно да му се захвалимо.

Водич је штампан у оквиру заједничког пројекта Еколошког покрета Оџака, Оџаци и Еколошког удружења „Да сачувамо Војводину“, Товаришево, уз финансијску подршку Министарства заштите животне средине и Општине Оџаци.

Издавачи : Еколошки покрет Оџака , 25250 Оџаци, Бачка 36
Еколошко удружење „Да сачувамо Војводину“, 21424 Товаришево, М. Тита 33

За издаваче: Ивица Ћирић и Сретеније Башић

Уредник: Ивица Ћирић

Аутори: Сретеније Башић, Душан Р. Мирковић, Ивица Ћирић

Дизајн и прелом : ФорматРекламе, Оџаци

Корице : Горан Младеновић

Штампа: ФорматРекламе, Оџаци

Тираж: 1000 примерака

УКРАТКО О ЕКОЛОШКОМ ПОКРЕТУ ОЏАКА, ОЏАЦИ

Еколошки покрет Оџака основан је 14.9.2004. године.

Активности Еколошког покрета Оџака су многобројне: од радних акција , преко организовања предавања, трибина, округлих столова, учествовања на разним конкурсима, обележавањима разних пригодних датума до сарадње са другим еколошким организацијама, борбе за законска права НВО, расписивање сопствених конкурса, индентификовања локалних загађивача, подношења пријава надлежним органима,... Најважнији остварени пројекти: Међународни еколошки радни камп „Оџаци 2006“ , са 16 учесника из неколико европских земаља, „Развој свести за здраву животну средину“ (2007. - Фонд за развој непрофитног сектора), „Основни принципи органске производње“ (2013. – Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине), десетак пројеката локалног карактера , CSOnnect пројекат (2017. и 2018. Регионални центар за животну средину - REC).

Једна од врло значајних и дугогодишњих активности Еколошког покрета Оџака је и прикупљање података о регистрованим еколошким организацијама . Најпре су сакупљани подаци за Војводину , а затим и за целу Србију, тако да је до сада издато петнаест издања „Базе података еколошких НВО у Републици Србији“ , са делимичним или потпуним подацима за преко 5.800 невладиних организација које се искључиво или делимично баве заштитом животне средине. „База података“ се издаје у Excell верзији на сајту Еколошког покрета Оџака www.epodzaci.org и може се слободно користити и преузети.

Контакти: 025 / 5 745 341, 063 /459 179, epodzaci@gmail.com

Остали контакт подаци се могу наћи на сајту ЕПО-а, део КОНТАКТИ.

УКРАТКО О ЕКОЛОШКОМ УДРУЖЕЊУ „ДА САЧУВАМО ВОЈВОДИНУ“ , ТОВАРИШЕВО

Еколошко удружење „Да сачувамо Војводину“ од 2011. године ради на остваривању права и интереса локалног становништва у области заштите и унапређивања животне средине.

По свом доследном деловању на идентификацији и решавању проблема у овој области, удружење је препознато код бројних државних органа, органа територијалне аутономије и посебно грађана, који се веома често обраћају како би исказали своју забринутост због нарушавања животне средине.

Удружење се бави: истраживањима у вези са испуњавањем обавеза субјеката система заштите животне средине; едукацијом грађана и локалне администрације; реализацијом пројеката који за циљ имају афирмацију права на здраву животну средину; упућивањем пријава надлежним инспекцијским органима и тужилаштву; подношењем захтева за покретање прекршајног поступка; контролом рада инспекцијских органа; успостављањем сарадње са правосудним органима.

Контакти: 021 /758 018, 064 30 37 696 , dsv.tovarisevo@gmail.com